

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ People's Participation in Waste Management of Bang Sao Thong Municipality Samut Prakan Province

ศรัณย์ จูฑารีย์*

สุรศักดิ์ โตประสิทธิ์**

ทัชชญา วรรณบวรเดช***

วรินรำไพ สารกุล****

นรวัฒน์ ศรีเทพ*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางเสาธง จำนวน 393 คนเครื่องมือที่ใช้ในการ

ตระหนักต่อปัญหา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับชนิดตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - Distribution ค่า F - Distributionและการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

* อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

** อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*** อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**** อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

***** อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการในภาพรวม พบว่า โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมากและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการในภาพรวม พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2. ประชาชนที่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. ปัจจัยด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม และด้านการ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชนขยะ การจัดการ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study level of cooperation factors and people's participation in waste management of Bang Sao Thong municipality Samut Prakan province 2) to compare people's participation in waste management of Bang Sao Thong municipality SamutPrakan province classified by individual factors and 3) to study relations on factor of people's participation in waste management of Bang Sao Thong municipality Samut Prakan province. Samples consisted of 393 people who are living in Bang Sao Thong municipality Samut Prakan province. Data was collected using questionnaire. Data was statistically analyzed in percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-distribution, f-distribution and multiple regression.

The finding revealed as follows:

1. Factor that effected people's participation on waste management of Bang Sao Thong municipality SamutPrakan province in generally was agreed in high level and people's participation in waste management of Bang Sao Thong municipality Samut Prakan province in generally had participation in high level.
2. People in different gender, education careers and length of residence had different participation in waste management of Bang Sao Thong municipality SamutPrakan province as significant statistics according to assumption.
3. Factors on benefit of participation organizational trust the trust relationship between participant and problem concerning were related to people's participation in waste management of Bang Sao Thong municipality SamutPrakan province.

Keyword : People Participation, waste, management

บทนำ

ขยะเป็นปัญหาสำคัญของหลายๆท้องถิ่นเกือบทั่วโลก ขยะส่วนใหญ่มักจะถูกทิ้งลงในดิน ซึ่งขยะบางชนิดสลายตัวให้สารประกอบอินทรีย์และสารประกอบอนินทรีย์แต่ขยะบางชนิดสลายตัวยากเช่น หนั๋ง พลาสติก โลหะ ฯลฯ ขยะประเภทนี้ถ้าทำลายโดยการเผาจะได้สารประกอบประเภทเกลือเช่น เกลือไนเตรตสะสมอยู่ในดินเป็นจำนวนมาก ขยะที่เกิดจากกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม โดยเฉพาะขยะจากอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่กำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความเป็นพิษสูงและย่อยสลายยาก เช่น ขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว ปรอท แคดเมียม ซึ่งหากทิ้งลงดินจะทำให้ดินบริเวณนั้นมีโลหะหนักสะสมและเป็นอันตรายและส่งผลกระทบต่อให้เกิดมลพิษจากขยะมากมายเช่นอากาศเสีย น้ำเสีย แหล่งพาหะนำโรค หรือเหตุรำคาญและความไม่ปลอดภัย นอกจากนี้ปัญหาล้างแ้วแล้ว ขยะยังเป็นตัวการสำคัญสำหรับปัญหาการจัดการขยะของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องเพิ่มปริมาณบุคลากรและอุปกรณ์การจัดการขยะรวมทั้ง การให้ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีแก่เจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะ

ปัญหาขยะมูลฝอยในปัจจุบันเกิดจากสาเหตุหลายประการเช่นการบริหารจัดการในการกำจัดขยะมูลฝอยสถานที่ทิ้งขยะมีไม่เพียงพอการจัดเก็บขยะและการขนส่งยังไม่เหมาะสมและเพียงพอจำนวนสิ่งรองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอและไม่ถูกสุขลักษณะอีกทั้งประชาชนส่วนหนึ่งยังไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาความสะอาดขาดความตระหนักและความรับผิดชอบต่อปัญหาขยะมูลฝอยขาดความรู้ความสามารถในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษและเหตุรำคาญต่างๆซึ่งเป็นปัญหาที่ควรรับดำเนินการอย่างเร่งด่วนปัญหาในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจึงนับเป็นปัญหาที่มีความสำคัญเนื่องจากมีขยะมูลฝอยเหลือตกค้างในชุมชนเพิ่มมากขึ้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆเช่นมลพิษทางน้ำมลพิษทางอากาศและปัญหาด้านการสาธารณสุขเป็นต้นปัญหาขยะมูลฝอยจึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่หน่วยงานของรัฐต้องรีบดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบถูกหลักวิชาการและไม่ให้ปัญหาขยะมูลฝอยกลายเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนชุมชนและสิ่งแวดล้อมเนื่องจากเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางเสาธงมีประชากรแฝงเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากซึ่งไม่ปรากฏชื่อทางทะเบียนราษฎร ทั้งที่ประชากรเหล่านี้ได้เข้ามาประกอบอาชีพและอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธงมาเป็นเวลานานแล้ว โดยการอพยพเข้ามาขายแรงงานหรือประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมมีทั้งที่เข้ามาอาศัยอยู่อย่างถาวรหลายสิบปีและเป็นการชั่วคราว โดยมีได้ย้ายทะเบียนบ้านให้เป็นไปตามกฎหมายทะเบียนราษฎร จึงมีลักษณะเป็นประชากรแฝง ทำให้ความผูกพันกับถิ่นที่อยู่น้อย ซึ่งประชาชนเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปริมาณขยะเพิ่มขึ้นในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีภาระหน้าที่ในการบริหารจัดการขยะมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รวมไปถึงปัญหาจากปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นโดยลักษณะของปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการจัดการขยะไม่ถูกวิธีหรือมีขยะมูลฝอยในแต่ละวันมากจนไม่สามารถจัดเก็บและกำจัดได้ในวันเดียว เนื่องจากไม่สามารถคำนวณปริมาณขยะมูลฝอยเพื่อวางแผนการจัดการได้จึงเกิดปัญหาขยะตกค้างก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญและปัญหาด้านอื่นๆตามมาปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังไม่สามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากนักทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการขาดความรู้ทักษะในการบริหารจัดการขาดงบประมาณรวมทั้งขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดการกับปัญหาจึงเป็นสาเหตุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าวจนหลายท้องถิ่นเริ่มประสบปัญหาไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลได้

ทำให้ต้องไปลักลอบทิ้งตามที่สาธารณะต่างๆจนเกิดความขัดแย้งระหว่างชุมชนขึ้นมาและความขัดแย้งดังกล่าวก็ทวีความรุนแรงขึ้นจนกลายเป็นกรณีพิพาทที่อาศัยความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาขึ้นในหลายพื้นที่เทศบาลตำบลบางเสาธงก็มีปัญหาในลักษณะเดียวกันดังนั้นการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จะช่วยให้ข้อมูลอย่างถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการขยะแก่เทศบาลตำบลบางเสาธงเพื่อนำไปใช้กำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลบางเสาธงให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อไป

วิธีการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหา (IOC - Index of congruence) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .66-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)ของครอนบาค(Cronbach's Alpha Coefficient) (อังคณา สายยศ, 2544 น. 6) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.890 โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอนลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert จำนวน 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 393 ชุด ระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่ 1-30 มิถุนายน 2559 รวมระยะเวลา 1 เดือน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)ในรูปความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation S.D.) เพื่อใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรอิสระและตัวแปรตามและทดสอบสมมติฐานด้วย t-distribution และ F-distribution เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรและการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยแบบจำลอง (Model of Analysis) แบบความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linearity)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการแสดงดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการในภาพรวม

ลำดับ	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม	4.04	.83	มาก	1
2.	ความไว้วางใจต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม	3.52	.93	มาก	3
3.	ความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม	3.51	.93	มาก	4
4.	การตระหนักต่อปัญหา	3.81	.96	มาก	2
รวมเฉลี่ย		3.69	.96	มาก	

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม พบว่า โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 รองลงมาคือ การตระหนักต่อปัญหาเห็นด้วยอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และด้านความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการในภาพรวม

ลำดับ	การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.93	.85	มาก	2
2.	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.82	.73	มาก	4
3.	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.88	.64	มาก	3
4.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.94	.84	มาก	1
รวมเฉลี่ย		3.66	.78	มาก	

จากตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82

2. ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน

2.1 ประชาชนที่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังตารางที่ 3-7

ตารางที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D	df	t	p-value
ชาย	75.20	10.797	393	-3.094*	.002
หญิง	78.43	9.703			

$p < 0.05$

จากตารางที่ 3 พบว่าจากการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามเพศของประชาชนที่ต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value}.002$

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	1162.143	232.429	5	2.168	.057
ภายในกลุ่ม	41705.340	107.212	389		
รวม	42867.484		394		

$p < 0.05$

จากตารางที่ 4 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามอายุของประชาชนที่ต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value}.057$

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	1730.116	432.529	4	4.101*	.003
ภายในกลุ่ม	41137.367	105.480	389		
รวม	42867.484		393		

$p < 0.05$

จากตารางที่ 5 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามการศึกษาของประชาชนที่ต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value}.003$

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2577.334	515.467	4	4.977*	.000
ภายในกลุ่ม	40290.149	103.574	389		
รวม	42867.484		393		

$p < 0.05$

จากตารางที่ 6 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามอาชีพของประชาชนที่ต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value}.000$

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2449.163	612.291	4	5.908*	.000
ภายในกลุ่ม	40418.321	103.637	389		
รวม	42867.484		393		

$P < 0.05$

จากตารางที่ 7 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัยของประชาชนที่ต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับp-value.000

2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม และด้านการตระหนักต่อปัญหา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการแสดงผลวิเคราะห์ตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ถดถอยพหุการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b)	t	Sig t
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม (X_1)	2.098	20.165	.000
ความไว้วางใจต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม (X_2)	.409	3.098	.000
ความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม (X_3)	.328	3.006	.002
การตระหนักต่อปัญหา (X_4)	.136	3.001	.004
ค่าคงที่ (constant)	20.337	10.170	.000

$R = .822$, $R^2 = .675$, $SEE = 5.501$, $F = 360.139$, Significant of $F = .000$

หรือสามารถเขียนสมการเชิงเส้นได้ดังนี้

$$Y = b_0 + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_4 X_4$$

แทนค่า = $20.337 + 2.098$ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม
(10.170) (20.165)

+ .409 ความไว้วางใจต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม
(3.098)

+ .328 ความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม
(3.006)

+ .136 การตระหนักต่อปัญหา
(3.001)

จากตารางที่ 8 พบว่าปัจจัยด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจ ต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม และด้านการตระหนักต่อปัญหา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการและ ตัวแปรทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการได้ถึงร้อยละ 67.50

อภิปรายผล

ตามสมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผลวิจัยพบว่าประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธงเป็นประชาชนที่มีการเคลื่อนย้ายอพยพมาจากต่างจังหวัดเพื่มาหางานทำในโรงงานอุตสาหกรรมเพราะว่าจังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของประเทศ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธงมีประชากรแฝงมากกว่าประชากรที่มีทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลบางเสาธง ประชากรมาจากหลายจังหวัดมีความแตกต่างกันมากทั้งด้าน อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้ จึงทำให้มีทัศนคติที่แตกต่างกันในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธงและยังมีข้อจำกัดในหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวจึงจะเข้ามามีส่วนร่วมกับเทศบาลบางเสาธงได้ยากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐนรี บุญเจริญ (2553) เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานีในประเด็นที่ว่าประชาชนที่มี ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของปาณิศา เมฆกระฉาย (2553) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะ: ศึกษากรณีชุมชนเขตสาทร กรุงเทพมหานครในประเด็นที่ว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตามสมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจ ต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม และด้านการตระหนักต่อปัญหา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการผลวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม ด้านความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม และด้านการตระหนักต่อปัญหา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธงมีที่มาจากหลากหลายจังหวัดไม่ได้มีพื้นฐานมาจากคนในหมู่บ้านเดียวกันดังนั้นความไว้วางใจ ความเชื่อใจ ซึ่งกันและกันจะเป็นเรื่องที่สำคัญจึงจะก่อให้เกิดความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมกับทางราชการหรือส่วนรวมนอกจากนี้ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจก็มีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมกับทางเทศบาลเพราะส่วนใหญ่ประชาชนจะเป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมจึงจำเป็น

ต้องหารายได้เพื่อเลี้ยงชีพหากหยุดงานย่อมสูญเสียรายได้จึงมีผลต่อการมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต (2552) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมว่าปัจจัยที่ทำให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่เข้ามามีส่วนร่วมคือ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่มีต้นทุนที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องจ่าย ต้นทุนเหล่านี้อาจเป็นเรื่องของค่าเดินทาง เวลา และการเสียโอกาสในการทำกิจกรรมที่สร้างรายได้หรือกิจกรรมในครัวเรือน การที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในระดับใดของโครงการ แผนงาน หรือนโยบาย ประชาชนย่อมคาดหวังว่าการเข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้ตนเองหรือครอบครัวได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในเรื่องของการเพิ่มขึ้นของรายได้หรือการมีอาชีพที่มั่นคง ด้านความไว้วางใจต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม ความไว้วางใจเป็นความคาดหวังเชิงบวกในการสร้างการมีส่วนร่วม ความไว้วางใจต่อผู้ปฏิบัติงานโครงการหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ต้องการสร้างการมีส่วนร่วม นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ การวางแผน นโยบายของหน่วยงานต่างๆ ด้านความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม การที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการใดขึ้นอยู่กับความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม โดยประชาชนเข้าร่วมเพราะได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน หรือเมื่อเห็นเพื่อนบ้านหรือญาติเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการก็ทำให้ตนเองอยากเข้าร่วมบ้าง ด้านการตระหนักต่อปัญหา การตระหนักต่อปัญหาเป็นการรับรู้สภาพปัญหาของเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่ามีผลกระทบในด้านลบต่อการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่หรือต่อสิ่งที่บุคคลให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด เมื่อการรับรู้ผลกระทบเชิงลบของปัญหาผ่านเข้าไปสู่จิตสำนึกบุคคล ความตระหนักหรือความสำคัญต่อปัญหาก็จะเกิดขึ้น และเมื่อประชาชนตระหนักต่อปัญหาพวกเขาก็มีแนวโน้มเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการแผนงาน และนโยบายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ใช้

1. ควรให้ความรู้ความเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะแก่ประชาชนทุกกลุ่ม เพศ การศึกษา อาชีพและระยะเวลาอยู่อาศัยให้เห็นประโยชน์จากการร่วมมือกับเทศบาลตำบลบางเสาธง อาจเป็นการทำเอกสาร แผ่นพับ กระดานข่าว การทำประชาคมบ่อยๆ สอดแทรกการร่วมมือจัดการขยะเพื่อประโยชน์ของตนเองและชุมชน
2. เทศบาลตำบลบางเสาธงควรเข้าไปให้ความรู้แก่ประชาชนให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์จะเกิดแก่ประชาชนและชุมชน
3. เทศบาลตำบลบางเสาธงควรสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองกับประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยเพราะความสนิทสนมและคุ้นเคยจะทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
4. เทศบาลตำบลบางเสาธงควรเข้าไปส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมโดยเน้นที่กลุ่มเพื่อน กลุ่มญาติมิตร จะก่อให้เกิดความสามัคคีและร่วมมือจัดการขยะของชุมชน
5. เทศบาลตำบลบางเสาธงควรให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาขยะล้นเมือง การรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน แนวทางการจัดการปัญหาขยะในเมืองใหญ่ให้ประชาชนทราบผ่านสื่อต่างๆอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง และให้ความรู้ไปถึงเด็กนักเรียนเพื่อนำไปบอกผู้ปกครองต่อไป

บรรณานุกรม

- ณัฐนันท์ บุญเจริญ. (2553). การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ปาณิสรา เมฆกระจาย (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะ: ศึกษากรณีชุมชนเขตสาทร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2552). องค์การและการบริหารจัดการ. นนทบุรี: อิงค์ ปัยอนด์บุ๊คส์.
- อังคณา สายยศ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.